

Nr 505

Av herr **Hansson** i Skegrie m. fl., *angående värderingen av varulager vid beskattningen.*

I finansplanen till statsverkspropositionen föreslås att de av riksdagen i samband med 1955 års reform av företagsbeskattningen fastställda strängare reglerna för värdering av varulager skall träda i tillämpning från och med 1961 års taxering. Det sålunda förordade ikraftträdandet innebär att varulager får upptagas till lägst 40 procent av anskaffningsvärdet mot nu gällande 30 procent.

I motion nr II: B 227 till 1958 års riksdag yrkades, att det fulla ikraftträdandet av 1955 års varulagervärderingsregler skulle uppskjutas tills vidare, d. v. s. att varulager fortfarande skulle få nedskrivs till 30 procent av anskaffningsvärdet. I motiveringen framhölls bl. a. att en skärpning av varulagervärderingen icke borde äga rum under ett lågkonjunkturläge. I anledning av motionen uttalade bevillningsutskottet i sitt utlåtande nr B 14/1958 bl. a., att en uppskrivning av varulagren, på sätt förutsattes enligt nu gällande övergångsbestämmelser, »i nuvarande konjunkturläge kan för vissa företag vara förenad med sådana nackdelar, att det ur allmän synpunkt framstår som välbetänkt att förlänga anpassningstiden».

I proposition nr 27 till 1959 års riksdag föreslog departementschefen att övergångstiden före det fulla ikraftträdandet av 1955 års varulagervärderingsregler borde förlängas ett år, så att de nya reglerna fullt ut skulle tillämpas från och med 1961 års taxering, då lagren alltså skulle få upptas till lägst 40 procent av värdet. I motion nr II: 460/1959 anfördes därvid bl. a. att riksdagens ställningstagande till den föreliggande propositionen icke måtte innefatta något ståndpunktstagande i fråga om vilka bestämmelser, som skall gälla för varulagervärderingen vid 1961 års taxering och därefter. Det syntes motionärerna angeläget att riksdagen borde uttala, att gällande huvudregel om värdering av varulager till 30 procent av värdet må gälla, »så länge nuvarande konjunkturläge består». Det borde få ankomma på Kungl. Maj:t att, på grundval av de erfarenheter som vunnits i fråga om företagsbeskattningen i dåvarande läge, pröva denna fråga ytterligare och framlägga för riksdagen de förslag som kan erfordras. I sitt betänkande nr 17/1959 förklarade sig bevillningsutskottet i princip hålla fast vid att huvudregeln för varulagervärderingen inte bör medge en längre gående nedskrivning än till 40 procent av värdet, men att ett uppskov tillstyrkts med ikraftträdandet »på grund därav att en uppskrivning ur all-

män synpunkt för närvarande vore förenad med vissa angivna olägenheter». Riksdagen biföll utskottets förslag.

När finansministern nu föreslår att det fulla ikraftträdandet av de skärpta reglerna skall äga rum från och med 1961 års taxering, sker detta under hänvisning bl. a. till att konjunkturen ändrats, så att den tidigare kända lågkonjunkturen nu hävts. Det torde heller inte råda några delade meningar om att lågkonjunkturen förbytts i en begynnande högkonjunktur, men det kan starkt ifrågasättas om denna inträdda förändring i konjunkturen kan anses vara skäl nog att motivera den av finansministern föreslagna skärpningen. Sedan riksdagen sist behandlade frågan om varulagervärderingsreglerna har vårt land definitivt tagit steget in i justatsmarknaden. Därmed ställs nya stora krav på soliditet och konkurrenskraft hos framför allt de mindre företagen. Utbyggnaden av de nya marknadsorganisationer, som blir nödvändiga för stora grupper inom näringslivet för att bevaka den nya hemmamarknaden, kommer att belasta företagen i betydande grad. Det finns också anledning ställa krav på ökade sysselsättningsmöjligheter hos framför allt de företag som är lokaliserade till landsbygden och dess mindre tätorter för att förhindra en fortsatt befolkningsuttuning. En önskvärd utveckling i den riktningen kräver ökade resurser inom företagen. Den genom den allmänna varuskattens införande ökade skattebelastningen talar också i hög grad för att ytterligare svårigheter för företagen att konsolidera sina positioner nu icke bör skapas. Ett ytterligare uppskov med ikraftträdandet av de skärpta reglerna för varulagervärderingen synes oss därför vara mycket väl motiverat.

Med anledning av det sålunda anförda får vi hemställa,

att riksdagen måtte besluta att nuvarande huvudregel om värdering av varulager till lägst 30 procent må gälla tills vidare, samt

att vederbörande utskott måtte utarbeta förslag till erforderlig lagtext.

Stockholm den 27 januari 1960

Nils G. Hansson

i Skegrie

Henry Brandt

Gunnar Larsson

i Luttra
